

TADEUSZ KOBUSIEWICZ

Zduńska Wola

XIII Konferencja Komisji ds. Pryszczycy przy Międzynarodowym Urzędzie Epizootii (OIE) w Paryżu

Dnia 22 lutego 1972 r. rozpoczęła się w głównej sali posiedzeń Office International des Epizooties w Paryżu XIII Konferencja Komisji ds. Spraw Pryszczycy przy udziale 92 delegatów z 39 krajów oraz organizacji pokrewnych. Przybyłego na konferencję przedstawiciela Ministerstwa Rolnictwa (w czasie nieobecności ministra w Paryżu) powitał dr H. Oberfeld — prezydent O.I.E., po czym obrady poprowadził dr J. B. Brooksby — przewodniczący Komisji ds. Spraw Pryszczycy.

Przedmiotem pierwszego dnia obrad było omówienie sytuacji pryszczycowej w różnych krajach oraz porównanie metod zwalczania i zapobiegania. Wygłoszono liczne referaty i tak Prendergast podał, że Irlandia jest od 30 lat wolna od pryszczycy, szczepień bydła się nie prowadzi, zresztą Europejska Wspólnota Gospodarcza spowodowała zmniejszenie eksportu bydła: gdy w 1965 r. wyeksportowano 81.000, to w 1966 r. — 51.000 a w 1967 r. tylko 21.000 sztuk bydła. Mussgay i wsp. podali, że Niemiecka Republika Federalna opiera walkę z pryszczycą na obowiązkowych corocznych szczepieniach bydła powyżej 4 miesiąca życia, a w razie zaistnienia ogniska pryszczycy stosuje się wybijanie zwierząt racicowych w ognisku chorobowym. Największe nasilenie zachorowań zanotowano w 1966 r. po czym nastąpił spadek ilości ognisk chorobowych. Import mięsa z różnych krajów (Austria, Argentyna, Urugwaj) stwarza stałe zagrożenie zawleczenia pryszczycy.

Nazloglu (Turcja) podkreślił, że zastosowanie systematycznych szczepień bydła w europejskiej części Tracji stworzyło strefę bezpieczeństwa dla Europy. W samej Turcji w okolicach Ankary wyizolowano oprócz typów O, SAT₁, A₂₂ również podtyp A₂₈, który jest zbliżony swoimi cechami do egzotycznego niebezpiecznego podtypu A₂₂. Badaniem podtypu zajmują się specjaliści Instytutu w Pirbright oraz równocześnie prof. Traub w Ankarze.

Mathieu: we Francji od 1962 r. wprowadzono obowiązkowe szczepienia bydła powyżej 6 miesiąca życia (ok. 18 000 000 szt.) oraz owiec i kóz przed transportem znajdujących się w pobliżu granicy pireńskiej (1 200 000 szt.). W przypadkach zachorowania obowiązuje wybijanie zwierząt racicowych za odszkodowaniem.

Bellani (Włochy) podkreślił, że w wyborze systemu walki z pryszczycą odgrywają warunki zoo-ekonomiczne, geograficzne, socjalne i klimatyczne każdego kraju. Fontaine (IFFA): wprowadzone w 1962 r. we Francji systematyczne masowe szczepienia nie tylko ograniczyły występowanie pryszczycy ale przyczyniły się również do ograniczenia występowania niebezpiecznych podtypów. Berson i wsp. podali studium epizootyczne o pryszczycy w Etiopii w latach 1969—1971. Sellers (W. Br.): na podstawie badań przeprowadzonych w Instytucie Pryszczycy w Pirbright stwierdzono, że wirus w największych ilościach jest rozsiewany przez chore świny: przy małej wilgotności gleby następuje dość szybka inaktywacja, przy dużej wilgotności i braku słońca — wirus może przeżyć przez wiele godzin a następnie może być przeniesiony czy to przez wiatr czy opady na znaczne nawet dystanse. Najwrażliwsze na ten typ zakażenia jest bydło. Szczepień w Wielkiej Brytani się nie prowadzi, jednakże żąda się, aby w przypadku importu bydło było dwukrotnie zapobiegawczo uodpornione szczepionką.

Aguayo: w ostatnich dwóch latach wprowadzono w Chile państwowy plan zwalczania pryszczycy. Zastosowanie masowych szczepień szczepionką argentyńską przyczyniło się do znacznego ograniczenia przypadków pryszczycy.

Kobusiewicz przedstawił pomyślną sytuację epizootyczną Polski. Kraj nasz od kilku lat poza sporadycz-

nymi przypadkami jest wolny od pryszczycy. W ostatnich dwóch latach zanotowano w 1970 r. jedno ognisko w województwie łódzkim oraz w 1971 r. również jedno ognisko na granicy zachodniej w rejonie Szczecina. Szybka likwidacja zwierząt wrażliwych oraz zastosowane szczepienie pierścieniowe bydła zapobiegło dalszemu rozszerzeniu się choroby. Szczepień masowych nie stosuje się: jedynie teren otaczający Zakład Badań Pryszczycy w Zduńskiej Woli w promieniu 5—10 km jest systematycznie, corocznie uodporniany (bydło) przeciwko pryszczycy szczepionką trójwalentną. Bydło przeznaczone na eksport — zgodnie z życzeniem importera — jest uodporniane przeciwko pryszczycy przed wysyłką za granicę. Główne cechy walki z pryszczycą to: szybkie powiadomienie władz wet., możliwe jak najszybsze postawienie rozpoznania, wybiec zwierząt wrażliwych w ognisku, zaszczepienie bydła, owiec i kóz wokół ogniska, dezynfekcja wielokrotna, mechaniczna roztworem sody kaustycznej, zastosowanie surowych rygorów administracyjnych oraz gotowanie mleka pochodzącego z terenu zakażonego. Punkt pierwszy wyczerpały referaty Kubina (Austria), Dumitrescu (Rumunia), Lovesa (W. Br), Howella (Pld. Afryka) oraz Pasturino (Urugwaj). Loves podkreślił, że w okresie od 1954—1967 r. co najmniej 54% ognisk pryszczycy zanotowano w Wielkiej Brytanii z powodu importu nie odkostnionego mięsa.

Punkt 2 porządku dziennego: „Szczepienie młodych zwierząt” — otworzył referat polski (Wiśniewski, Jankowska) wygłoszony przez Kobusiewicza. W wyniku doświadczeń stwierdzono, że cielęta urodzone z matek uodpornionych przeciwko pryszczycy nabywają przez siarę przeciwciała uodporniające które działają hamująco na zastrzyk szczepionki w czasie od 5—155 dnia. Odporność nabyta u cieląt pochodzących od krów wielokrotnie uodpornianych może przetrwać do 4 miesięcy. Cielęta pochodzące od matek nieszczepionych reagują na szczepionkę już od pierwszych dni po urodzeniu. Referat wywołał żywe zainteresowanie i długotrwałą dyskusję: Muntiu, Fedida, Dhennin, Danacher, van Bekkum i inni podkreślili ważność uzyskanych wyników, to też zaleca się w krajach, które stosują masowe szczepienia profilaktyczne szczepienie cieląt od 4 do 6 miesiąca życia. Referent polski został wybrany do podkomisji mającej opracować wnioski dotyczące się tego punktu.

Muntiu (Rumunia): im młodszy wiek zwierzęcia, tym większa musi być dawka szczepionki. Dawka 16 DP₅₀ daje odporność u dorosłych na okres 8 miesięcy, podczas gdy u młodych — jednorocznych tylko 2 miesiące. Ta sama dawka zastosowana w dwóch porcjach z przerwą 15-dniową podwaja czasokres nabytej odporności. Referaty Murawiewa (ZSRR), Eisnera i wsp. (NRF) zamknęły punkt drugi porządku dziennego.

Punkt 3: „Uodpornienie trzody chlewnej”.

W tym punkcie wygłoszono liczne referaty. Wydaje się, że najdalej są posunięte prace we Francji, gdzie opracowano szczepionki dla trzody chlewnej i wypróbowano w dużych hodowlach. Kontrola państwowa szczepionki produkowanej przez IFFA w Lyonie opiera się o indeks P (stosunek zwierząt nieuodpornionych do uodpornionych), odczyn seroneutralizacyjny na hodowli komórkowej oraz odczyn seroneutralizacyjny na oseskach mysich. Odporność u 75% zaszczepionych zwierząt trwa 5 do 6 miesięcy, wydaje się więc, że jedno szczepienie wystarczy do czasu przeznaczenia zwierzęcia na ubój. Giraud i wsp.: przygotowano pierwsze serie na dużą skalę produkcyjną szczepionek trójwalentnych z dodatkiem oliwy dla

trzody chlewnej na linii komórkowej nerki prosiat. Wykazano całkowitą nieszkodliwość szczepionki dla 100 macior na jeden miesiąc przed oproszeniem. Szczepienie można stosować już od 4 tygodnia, lepiej jednak od 8 tygodnia życia.

Sobko i wsp. (ZSRR) podają, że zastosowanie nawet 40 dawek zwykłej szczepionki lapinizowanej (GOA) nie dawało odporności u świń, dopiero zastosowanie szczepionki skoncentrowanej daje pożądany efekt. Uzyskuje się również zadawalającą odporność po rewakcytacji zwykłą szczepionką formolową.

Terpstra (Holandia): zachodzi podejrzenie, że zakażenie następuje przez wdychanie, co potwierdzono doświadczalnie stosując zakażenie aerozolew donosowo powodujące powstawanie zmian w płucach, a następnie ukazują się zmiany w jamie ustnej.

Wittman (NRF): doświadczenia ze szczepionką olejową wykonane na 2000 sztuk świń wykazały, że po 12 tygodniach zakażało się przez kontakt 50% świń uodpornionych szczepionką typu O, 58% typu A oraz 32% typu C. Problem jego zdaniem bardzo ważny wymaga dalszego opracowania i licznych doświadczeń.

Punkt 4. O znaczeniu miana przeciwciał po szczepieniu mówiono w licznych referatach. Bellani i Nardelli (Włochy): szczepionka trójwalentna O, A, C, skuteczna we Włoszech niedostatecznie uodparnia zwierzęta w Argentynie oraz w Urugwaju. Dopiero rewakcytacji po 3 tygodniach zabezpieczała całkowicie zwierzęta. Sobko i wsp. (ZSRR) przedstawili wyniki badań szczepów pryszczycy O i A wyizolowanych w 1965—1969 r. oraz zmiany zachodzące w podtypie A₂ przy pasażowaniu przez nerke świni (strata 79—81%). Guerche i wsp. (Francja) podali technikę mianowania linii I BR.S-2 jako komórek stosowanych do seroneutralizacji. Test barwny (color-test) daje regularne wyniki, toteż został wprowadzony jako metoda rutynowa. Balser, Mayr podali wyniki uzyskane w czasie epizootii w Niemieckiej Republice Federalnej przy badaniu przeciwciał neutralizujących w czasie masowych szczepień: rewakcyacja wzmacniała ilość przeciwciał szczególnie wysoko przy typie C.

Fedida i wsp. (Francja): odporność u bydła wielokrotnie szczepionego; miano SN jest ważne nie tylko do oceny skuteczności szczepionki, ale daje możliwość określenia stanu odporności u bydła w razie ukazania się nowego ogniska pryszczycy.

Mussgay (NRF): Tubingen wykryto w służówce kręta u bydła nowy typ wirusa zbliżony cechami do pryszczycy, nie dający jednak klinicznych objawów chorobowych.

Punkt 5. „Normy kontroli skuteczności szczepionki”.

Ten punkt programu konferencji obfitował w długotrwałą dyskusję. Referaty wygłosili Dannacher i wsp. (Fr.), Nardelli (Włochy), Coudert, Terre (Fr.), Strohe (Belgia), Kobusiewicz. Ten ostatni mówił o wysokich wartościach antygenowych produkowanej przez zakład szczepionki przeciwpryszczycowej. Wstępne badania wykazały, że jedna dawka stosowana u bydła zawiera 70 DP₅₀.

Lucam przypomniał, że od 20 lat szukamy najlepszej metody kontroli szczepionki. Brak metod biologicznych dających 100% pewności, toteż proponuje przyjęcie pojęcia minimum zabezpieczenia 70% zwierząt w warunkach laboratoryjnych. Ta ilość stosowana we Francji dowodzi, że w terenie zabezpieczenie jest 100%. Długotrwałą dyskusję (Pay, Wittman, Muntin, Maćkowiak, von Bekkum i in.) nie uzgodniła poglądów i sprawie przekazano do podkomisji, która ma opracować odpowiednie wnioski.

Punkt 6. „Różnice między badaniami serologicznymi oraz immunologicznymi”. Lucam: Badanie podtypów może być przeprowadzane pod kątem powinowactwa oraz dominancji. Pierwsze obejmuje badanie serologiczne i immunologiczne, drugie tylko immunologiczne. Pokrewieństwo serologiczne i immunologiczne wydaje się zgodne i wygodne do klasyfikacji podtypów ale nie służy do wyboru sposobu walki z pryszczycą, natomiast określenie dominancji spełnia to zadanie.

Cottral (USA), Guerche (Fr.) podają technikę użycia komplementu fixe zastosowanego przy dwóch szczepach pryszczycy tego samego typu lecz różnych immunologicznie. Analiza dowodzi, że odczyn wiązania dopełniacza nie może służyć jako wyłączna metoda przy określaniu wariantów: badania odpornościowe dają najlepsze wyniki. Bengelsdorf (NRF) podał stosunek powiązania między badaniami SN i stanem odporności u młodych jałówek.

Punkt 7. „Pryszczycza u owiec”.

Onufriew: W Kazachstanie zaszczepiono przeciwko pryszczycy 250.000 sztuk owiec. Odporność po szczepionce lapinizowanej (GOA) trwa 3 do 5 miesięcy. Transport samochodami i koleją zapobiega zachorowaniom. Rafyż (Iran): 40 milionów owiec w Iranie stanowi niełada problem epizootyczny. Szczepieniu podlegają owce od 3 miesiąca życia; rewakcyacja co roku.

Nazlioglu: w Tracji w strefie bezpieczeństwa (tampón — zona) szczepi się co roku od 1962 wszystkie owce i kozy (około 1,5 mil.) natomiast w Anatolii tylko w strefie przygranicznej. U szczepionych wielokrotnie zwierząt nie stwierdza się przypadków pryszczycy. Muntiu: owce odpowiadają bardzo łatwo na szczepionkę, 1/4 dawki normalnej dla bydła już uodparnia owcę. Objawy chorobowe występują po okresie inkubacji do 5 dni, mając często przebieg poronny. Lucam: w Chile bardziej wrażliwe na pryszczycę są kozy, a w Turcji odwrotnie. Gallo: owce mogą być potencjalnymi roznośicielami wirusa pryszczycy.

W sprawach różnych Dalsgaard (Dania) omówił różnice w zastosowaniu do szczepionki saponiny zwykłej oraz poddanej dializie. Ta ostatnia zmniejsza obrzęki poszczepienne do minimum mimo, że z punktu widzenia histologicznego zmiany są te same.

Podkomisje przygotowały wnioski i zalecenia dotyczące się poszczególnych punktów programu konferencji.

Gasse (Fr.) odczytał projekt zmian w Międzynarodowym Kodeksie Zoo-sanitarnym dotyczącym się obrotu zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego. Zmiany te będą przedmiotem obrad na plenarnym (w maju) posiedzeniu delegatów państw należących do Międzynarodowego Urzędu Epizootycznego.

Konferencję zakończyła wycieczka do Lyonu, gdzie umożliwiono pobieżne z braku czasu zwiedzenie Francuskiego Instytutu Pryszczycy. Wygłoszono przy tym 3 kilkuminutowe doniesienia dotyczące: 1) stosowania szczepionki skojarzonej przeciwko pryszczycy i wściekliznie, 2) szczepionki przeciwko brucellozie, 3) rozwoju instytutów pryszczycy w Iranie, Płd. Ameryce oraz w Związku Radzieckim. W okolicach Moskwy powstaje na licencji francuskiej (IFFA) Instytut Pryszczycy o mocy produkcyjnej 50 milionów dawek trójwalentnej szczepionki przeciwpryszczycowej.

Adres autora: prof. dr Tadeusz Kobusiewicz, Zduńska Wola, ul. Wodna 7:

DESMOUKH D. R., HOLSTEIN W. M., MCDOWELL J. R., POMEROY B. S.: Częstość występowania zapalenia mózgu i rdzenia w zarodkowych stadach indyków. (Prevalence of avian encephalomyelitis in turkey breeder flocks). Am. J. vet. Res., 32, 1263—1267, 1971 (8).

W oparciu o test wrażliwości zarodków przebadano częstość występowania zapalenia mózgu i rdzenia (AE) w stadach zarodkowych indyków. Spośród 132 przebadanych stad 27,3% było wrażliwe na zakażenie wirusem encephalomyelitis, 11,3% uległo niedawno zakażeniu tym wirusem i 61,3% stad (82 stada) były odporne na zakażenie. Spośród 1544 zarodków kurzych zakażonych do woreczka żółciowego u 1054 zarodków nie notowano żadnych zmian chorobowych. Bardzo słabe objawy AE obserwowano w 129 zakażonych zarodkach zaś ostre zmiany u 346 zarodków. Nasilenie zmian obserwowanych u zarodków indyckich przewyższało zmiany obserwowane u zarodków kurzych.

Z.